

„Slyšet a býti slyšen“

- asi nemá cenu připomínat, že toto heslo je nejdůležitější pro všechny lidičky, kteří kdy zavádili nějakým způsobem o jakoukoliv práci v audio oboru. My muzikanti víme, že v nahrávacím studiu je nejdůležitější kvalitní poslech, který okamžitě odhalí sebemenší zvukové nerovnosti a vaši nahrávku posune ke kýžené dokonalosti...

Petr Los
los@music-store.cz

Cena: 9 619,- Kč/ kus
Distributor: PRODANCE
Osadní 799/26, 170 00 Praha 7
tel.: 220-806-054
info@prodance.cz, www.prodance.cz

Aktivní studiové monitory

ADAM A7

ZAČNĚME OD ADAMA

Rozhodně je lepší strávit více času nad samotným mixem skladby, který by měl obsahovat vše přesně tak, jak jsme si představovali, než aby nás zvukový mistr z masteringového studia po poslechu naší nahrávky poslal tuto znovu přemíchat. Asi nemusím hudebníkům nijak široce vysvětlovat, že přítomnost kvalitních referenčních monitorů v každém studiu je nezbytností. Existují desítky firem, které chrlí na trh své produkty a většinou už podle ceny a konstrukce zkušené oko pozná, co je pliva a co dělo, ve kterém bude slyšet i trávu růst.

Dnes seznámím čtenáře se svým pohledem na monitory od německé firmy ADAM (Advanced Dynamic Audio Monitors). Myslím, že se nebudu mýlit, když řeknu, že dlouhou dobu byly monitory od tohoto výrobce dost nedostupné hlavně pro svou vysokou cenu. Adam se zřejmě pod celosvětovým trendem zpřístupňování kvality široké veřejnosti rozhodl vrhnouti na trh svůj kvalitní produkt za „lidské“ peníze. Jde o aktivní nearfield monitory s typovým označením A7.

V PLNĚ KRÁSE

Monitory A7 jsou individuálně zabalené v obyčejných, ale bytelných lepenkových krabicích s PU „výstelkou“. U každého monitoru je jako příslušenství zalomený PSU kabel a stručný, ale vyčerpávající dvojjazyčný manuál. Pak už samozřejmě monitor samotný. Je vidět, že každý výrobce má v tomto směru svou vlastní strategii (viz. test monitorů Genelec). Jak jsem již výše uvedl, jde o aktivní studiové monitory určené pro blízký poslech. Váhově to nejsou žádní drobečci - každý z monitorů má solidních osm kilo a jejich rozměry jsou 330 x 280 x 180 mm. Maličko mě překvapila právě jejich hloubka, která je zřetelně větší než např. u mých monitorů. Zaberou tedy o něco více místa na vašem pracovním stole.

Na přední stěně monitoru je umístěn tweeter, pod ním pak woofer.

V dolním levém rohu je vyústění bassreflexu a v pravém se nachází kovový kryt s otočným potenciometrem pro nastavení hlasitosti a spínač s indikační modrou LED diodou. Přední deska je lehce kónicky zkosená směrem od tweeteru, a toto zakřivení dosahuje zhruba do poloviny wooferu. Je jasné, že má přispívat k lepšímu vyzařování vyšších frekvencí.

Firma ADAM je známá ve velkých studiích, kde s úspěchem používají její všemožné typy monitorů, zejména pro jejich převratnou konstrukci

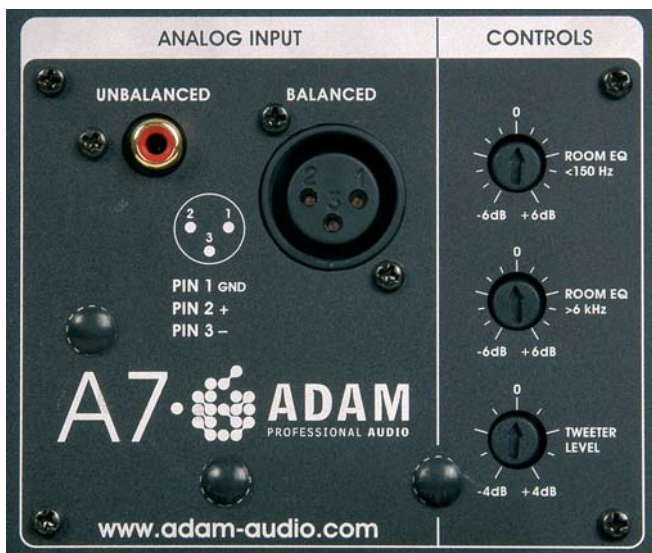
reproduktorů. Pokud by uživatel našel odvahu a odšrouboval kovový kryt výškového reproduktoru, spatřil by namísto standardní kaloty kruhového tvaru jakousi, na první pohled, složenou kaptonovou harmoniku. Tuto průlomovou technologii membrán přivedl v roce 1972 na svět Dr. Oskar Heil, který vynalezl tzv. „Air Motion Transformer“. Firma označuje dnes tuto technologii pod zkratkou A.R.T. (Accelerated Ribbon Technology). Poprvé mě trochu mrzelo, že nejsem vystudovaný fyzik, ale hudebník - rád bych do uvedené technologie viděl více. Otázkou je, zda o to firma stojí, ale je pravdou, že na svém webu má principy a důvody použití této technologie celkem podrobně popsány (samozřejmě v anglickém a německém jazyce); ve výsledku činí přenos vysokých kmitočtů a poslech horního spektra transparentnější. V jedné zahraniční recenzi jsem narazil na názor, že tento tweeter je „zodpovědný“ za to, co můžeme nazývat jako „Adam Sound“. To, že výrobce použil špičkovou technologii již u svého cenově nejdostupnějšího modelu, jasně deklaruje jeho chvályhodnou neochotu ke zvukovým kompromisům.

Na kvalitu zářičů u ADAM Audio obecně velmi dbají, A.R.T. systém se používá v konstrukci vyšších modelů i u „midrange“ reproduktorů. Za pozornost stojí i basový měnič, u něhož je již na první pohled jasné, že se nejedná o klasický „papírák“ v gumovém ráfku. Membrána je sendvičové konstrukce, vyrobená z kevlaru a rohacellu. Tyto dva namíru odolné materiály dodávají basovému spektru jedinečnou pevnost, srozumitelnost a tlak. Ještě o tom budu dále hovořit.

Na zadní straně je přišroubována kovová deska s chlazením zesilovače, vstupy a ovladači korekcí. K dispozici je symetrické připojení XLR a nesymetrické RCA, což se výborně hodí k operativnímu propojení počínaje notebookem a různými levnějšími multitrackery, přes ostatní audio aplikace, včetně Hi-Fi, až po profesionální studia. Pokud se čtenář, který se nevěnuje natáčení profesionálně, dočetl až sem a myslí si, že ony „Á sedmíčky“ jsou pro většinu zmíněných aplikací zbytečným nadstandardem, pak vězte, že na našich i cizích fórech, která jsem navštívil, běžně užívají tyto monitory lidé provozující home recording. Ano, působí to dojmem lehkého luxusu, ale tím jsme zpět u pravdy řečené na počátku. Dobrý poslech je základem a proč nemít vpravdě profesionální monitory s jejich cenou se navíc vejde pod hranici 20 tisíc. Osobně si myslím, že to není nic snobského, či dokonce hloupě zbytečného. A7 jsem měl nejprve připojen doma k počítači (Apple Mac G4) a asi po týdnu je teprve odnesl do akusticky upraveného studia. Zadní panel obsahuje sekci CONTROLS, kde můžete přizpůsobit zvuk akustice vaší místnosti. K dispozici máte dva otočné, dokonale zapuštěné shelving filtry - jeden na 150 Hz (+/-6 dB) a druhý na 6 kHz (+/-6 dB). Oba mají uvnitř prolisovanou malou šipku, která vás jednak upozorňuje na nastavenou polohu a jednak usnadňuje otáčení s potenciometrem (je tedy dobré mít malý šroubovák po ruce). Poslední třetí otočný potenciometr v rozsahu +/-4 dB ubírá či přidává hlasitost tweeteru. Dle mých zkušeností v méně zatlučené místnosti je vhodné trochu výšky ubrat, ve studiově vytlučené prostře spíše dát do nuly nebo i přidat. Samozřejmě jde o individuální nastavení dle uší majitele. Umístění síťové zásuvky a prepínače napětí (110/220 V) je zřetelné z foto dokumentace.

Jak malé potenciometry na zadní straně, tak potenciometr pro nastavení hlasitosti monitoru na straně přední, mají jemný krokový chod. Ten přední mi svou přesností připomněl natahování luxusních švýcarských hodinek. Navíc s povděkem křivují velmi detailní kalibrovanou stupnici v decibelech (-60/+6 dB), jež umožňuje velmi přesně nastavit souběh hlasitosti obou monitorů. V jeho bezprostřední blízkosti situovaná LED, indikující aktivní stav monitoru, svítí naprosto nejdecentněji a nejméně rušivě ze všech modrých „svítivek“, které jsem v poslední době viděl.

PÁR TECHNICKÝCH DAT

Výkon A7 je 50 W RMS pro každý z reproduktorů, celkový frekvenční rozsah (v pásmu +/-3 dB) 46 Hz - 35 kHz a průměr wooferu je 6,5 palce, tedy 165 mm. Maximální SPL ve vzdálenosti 1 m je 105 dB a maximální hudební špička dvou boxů ve vzdálenosti 1 m je 116 dB. Vstupní impedance 10 kOhmů, THD pro frekvence nad 80Hz <math>< 1\%</math> a dělicí kmitočty je nastaven na 2200 Hz. Monitory jsou magneticky stíněné.

A7 v akci

Malá perlička během instalace. Monitory jsem umístil nejprve na stojato, přesně ve výši očí, tak jak pravil moudrý manuál. Využil jsem jich jako pravých nearfieldů. Pak jsem v manuálu objevil, že je možná též populární poloha „vleže“, ať už s tweeterem od sebe či k sobě. Protože mi jedna známá persona radila, že co se týká stereobáze, je vždy lepší výškáče dát od sebe, chtěl jsem to udělat, když tu náhle vyvstal malý problém. Oba monitory mají ve svislé pozici konstrukci dán nalevo bassreflex a napravo ovládání hlasitosti. Když jsem je položil podle manuálu tweeterem od sebe, měl jsem u levého bassreflex logicky dole a u pravého nahoře. V manuálu byla tato pozice však zakreslena „správně symetrická“ a každý, kdo se nad tím zamyslí, to musí vidět. Chvilí jsem dumal, zda nejsou oba monitory levé. Jediné co mě napadá je, že jde o drobnou tiskovou chybu.

Rozhodl jsem se s kolegou, že si na „Sedmičkách“ poslechneme různorodou hudbu a zkusíme něco „mixnout“, abychom co nejpřesněji poznali jejich ctnosti i případné neduhy. Některé úryvky použitých skladeb používám též jako benchmarky - tj. srovnávací vzorky v průběhu mixáže.

První dojem byl masivní zvuk v basech a pár vteřin jakoby ostré vyšší pásmo někde od 4 kHz. Po chvíli tento dojem však zmizel. Kolega z redakce Music Storu mne do datečně informoval, že boxy jsou zcela nové a vyžadují jistou dobu pro „zahoření“. Jako první šla „na řadu“ nahrávka kapely Narvan - výborná našlapaná muzika - čeští Redhoti - měla velmi skvěle smíchanou nástrojovou část. Bicí i basa nejenže jsou bezchybně sejmuty a decentně obaleny vynikajícím prostorem, krásně slyšitelným, ale taktéž jsou perfektně smíchané poměrově. Kytary mají tlustý kulatý zvuk. Reproboxy však okamžitě odhalily slabinu ve zpěvu, který je dle mého názoru málo „nad kapelou“ a navíc mě okamžitě upozornily na ostrost a nasýkávání. Shodli jsme se s kolegou, že natočení a zakomponování zpěvu „do kapely“ je nejslabší stránkou celé nahrávky. Monitory nemají tendenci se zahlcovat ani při velmi vysoké hlasitosti. Pouštěli jsme je na hlasitost +2 dB. Při pozici dva metry od stolu jsem měl co dělat abych neodlétl. Sendvičově řešené woofery „tlačí“ naprosto dokonale, bas je velice pevný, úderný a plastický. Toto je krásně slyšet právě např. u basových bubnů, baskytary či kontrabasů.

Následovala pěvecko-instrumentální perla, krásná Norah Jones. Skvělá nahrávka, která získala řadu nejvyšších prestižních ocenění právě za zvuk. Samozřejmě, že vše je v nahrávce slyšet, od medového zpěvu Norah, kde nic nikde nevyčnává, až po kontaktně sejmuté nástroje. Zvuk je plný a přitom nezahalený. A7 nám zpřístupňují detaily, které jsme na našich monitorech už nezaregistrovali. Podobně to bylo s vyváženým zvukem Dana Bárty - Illustratosphere. Zde jsme si všimli ostřejších sykavek ve zpěvu. Když jsme zkusmo ubrali hlasitost tweeteru, vše bylo OK. Při mixu však právě tato odhalení pomohou uvést vše na správnou míru.

Dále následoval poslech jazzmana Avishai Cohena - jazzová akustická hudba se sólovým kontrabasem. Skvěle vyvážený mix se zachováním původní dynamiky nezdecimovaný mnohdy až dementním závodem o co nejhlasitější nahrávku (často nejblbější). V monitorech jsou slyšet nástroje dokonale věrně, jako kdyby jste stáli přímo na pódiu a pozounista troubil vedle vás.

Posledního jsme si poslechli matadora světové folkrockové scény Paula Simona a jeho desku Surprise vydanou po delší odmlce. Když hudba začala hrát, ucítil jsem jak „vít“ z bassreflexu ovívá mou tvář. Na moje gusto zde byl příliš ostrý nasýkávající zpěv kdesi na 5 kHz. Jinak je zvuk velice moderní, nadupaný se „středovým masteringem“, který by se měl prosadit úplně všude. V některých skladbách je basový buben v hlasitých pasážích málo zřetelný, protože ho mistři položili hodně do sub-basové části spektra (chudáci posluchači s lacinými špuntíky v uších).

Samozřejmě jsme si též poslechli některé naše mixy, jak starší, tak nové, či dokonce rozdělané. Poměrově zůstaly stejné, ale mnohem více jsme slyšeli všechny droboučké ruchy, šumy a jiné zvukové záležitosti, které zůstaly našim uším dosud skryty. Například jsem si nedávno připravil referenční vzorek současného aktuálního zvuku bicích našeho studia určený pro webovou prezentaci. Když jsem si ho poslechl na Adamech byl jsem překvapen, že přeslech z hučení tomů, který obyčejně stahují na -20 dB, aby nahrávku nerušil v místě, kde tomy nehrají, stále lehce slyším. Zrovna tak jsem, byť opravdu málo, slyšel „mikroskopický“ šum vzniklý dodatečným přepisem digitálního mixu na analogový pás, dodávající nahrávkám onu charakteristickou měkkost výšek.

Adamy A7 opravdu dělají poslech maximálně referenčním a usnadňují orientaci v natočeném materiálu díky svému dokonalému smyslu pro detail a dokonce ani při vysokých hlasitostech neunavují sluch. Je z nich skutečně slyšet tráva růst.

SLOVO NA ZÁVĚR

Mrkněte se na www.adam-audio.com/studio, která všechna renomovaná studia tyto monitory používají, a běžte si je koupit. Nic lepšího vám nemůžu poradit. V této kategorii už asi těžko „potkám“ něco kvalitnějšího.

